

Nicholas Burns

Strobe Talbott ve Daniel Benjamin, benden bu konuşmayı yapmamı istediklerinde, hem kendi kariyerimde ve çalışmalarım da hem de ABD dış politikasında Türkiye ile ne denli sıklıkla kesiştiğimizi hatırladım. Bu tarihsel örneğin, ABD-Türkiye ilişkilerinde iki ülkenin birbiri için olan yaşamsal önemi açısından bir tür benzetme olduğunu düşünüyorum.

25 yıl önce Batı Afrika'da Moritanya'da, daha sonra Mısır'ın başkenti Kahire'de ve ardından Kudüs'te 1980'lerin başından ortasına kadar, genç bir diplomatken Türkiye'nin hem Arap ülkeleriyle hem de İsrail ile iyi ilişkiler sürdürebilen ender ülkelerden biri olduğunu gördüm. 1990 ve 1991'deki Körfez Savaşı'nda Beyaz Saray'da önemli bir görevdeydim. Türkiye'den sorumlu ABD Ulusal Güvenlik Konseyi'nin görevlisiydim. Cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın Bush yönetimine yönelik, Kuveyt'i kurtarmaya çalışmanın yaratacağı fırsatlar kadar tehlikeleri anlatmaya, geniş çaplı uluslararası bir koalisyon kurmaya ve Saddam Hüseyin'i mağlup etmeye dair yaptığı net ve kararlı müdahaleyi hatırlıyorum. O zamandan beri Turgut Özal'ın, hem Ortadoğu modern tarihi açısından hem de küresel açıdan, o tarihten itibaren ortaya çıkan özellikle Ortadoğu, Türkiye ve Amerika Birleşik Devletleri arasındaki stratejik ortaklığın gelişimindeki net ve öngörülü liderliği için yeterince takdir edilmediğini düşünmüşümdür.

Başkan Bill Clinton göreve geldiğinde, Strobe'dan ve benden Ankara'yı ziyaret etmemizi istedi. Strobe, bunu hatırlayabilir. Eylül 1993'te Türkiye'ye ziyaret amacımız, Türk Hükümeti'ni Orta Asya'da yeni kurulan bağımsız devletlere hem özel sektör hem de hükümet üzerinden yardım eli uzatması ve ilgi göstermesi konusunda teşvik etmektir. Ankara'ya vardığımızda tavsiye vermemize gerek kalmadı. Strobe'un ve benim, Türk Hükümeti'nin zaten başladığı stratejik plandan çok etkilendiğimizi gayet net hatırlıyorum. Bu ülkelere nasıl hem diplomatik hem ekonomik anlamda el uzatıldığını ve Türk özel sektörünün etkisini, bugün Orta Asya'ya ve Güney Asya'ya seyahat ettiğinizde görüyorsunuz. Ben bunu Afganistan'da kesinlikle gördüm. Türk özel sektörünün varlığının, dünyanın bu yeni bölgelerinde bir gücü var.

1990'ların ortasında ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü olarak kendimi, bize iki dost ülke olan Türkiye ve Yunanistan arasında kalmış buldum. Ege Denizi'ndeki İmia ya da Türklerin deyimleriyle Kardak kriziydi bu. Atina'da büyükelçi olarak, ABD'nin Ankara Büyükelçisi Mark Parris ile birlikte ilki Türkiye'de, ikincisi Yunanistan'da meydana gelen korkunç iki depremin, önce ülkelerin vatandaşlarını, daha sonra liderlerini Türk-Yunan gerginliğine bir son verme kararı almasına sebep olduğunu gördük. İki ülkede de, halk önderliğinde başlayarak hükümetlerin takip ettiği bu yakınlaşma hareketinin, Türk ve Yunan halkları ile hükümetleri arasında modern zamanlarda gerçekleşmiş tarihsel bir uzlaşma yarattığını düşünüyorum. Buna, daha sonra dost olan iki becerikli lider; Türkiye Başbakanı Erdoğan ile Yunanistan Başbakanı Kostas Karamanlis önderlik etti.

Son birkaç yıldır Daniel ve Strobe'un değindiği gibi, Brüksel'deki NATO Daimi Temsilciliği'nde görev yapıyordum, bu ilginç bir deneyimdi çünkü burada ne egemen var, ne de bağlı olduğumuz bir hükümet. Bu masanın etrafında birbirimizi resmen

tanıyoruz. Bu NATO masasının sonunda alfabetik sırayla Türk ve İngiliz meslektaşlarımla birlikte çalışma şansına eriştim; çok iyi bir Türk diplomat olan Ahmet Üzümcü ve çok yakın bir kişisel ilişkim olan, büyükelçiyken NATO ve ABD-Türkiye ilişkilerini savunan Onur Öymen ile birlikteydim.

Son üç yıldır ise Türkiye ile stratejik diyalogumuzda, ABD tarafının başkanlığını yapma şerefine eriştim. En son Eylül 2007’de İstanbul ve Ankara’daydım ve buluşup sadece ikili ilişkilerimiz hakkında değil, Türkiye’yi ilgilendirenleri, bizi ilgilendirenleri, dünyadaki stratejik pozisyonu ve aynı zamanda birlikte nasıl çalışabiliriz konusunu konuştuk. Strobe, bir ifadeye değindi: “Türkiye ABD için önemli.”

Ben de hem NATO Daimi Temsilciliğim sırasında Türk meslektaşlarımla birlikte çalışırken, hem de ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcülüğüm sırasında, Avrupa’nın, Ortadoğu’nun, Orta ve Güney Asya’nın, Balkanlar’ın sorunlarını ele alırken, Türkiye’nin, ABD için önemini fazlasıyla hissettim. Bunu şimdi söylüyorum, çünkü o zaman ABD görevlisi olan bazı meslektaşlarımla ve uzmanların ki belki şu an aramızda olanları vardır; Soğuk Savaş bitip, komünizm eridiğinde ve Doğu Avrupa’da demokrasi gelişmeye başladığında Türkiye’nin Soğuk Savaş zamanında demokrasinin kalesi olduğu için, Amerika Birleşik Devletleri açısından, artık daha az önemli olacağını söylediğini hatırlıyorum.

Bu tahmin ne de büyük bir şekilde yanlış çıktı. Bugün burada oturan herhangi birimiz, Türkiye’ye ve iki ülke arasındaki ilişkiye tarafsız olarak baktığında, Türkiye’nin Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği için Soğuk Savaş zamanından daha önemli olduğunu söylemek zorundadır. Geçen yılın Sabancı Konferansı’nın konuşmacısı ve iyi bir arkadaşım olan Richard Holbrooke’un bunu çok güzel ifade ettiğini düşünüyorum. Holbrooke, “Amerika’nın ulusal güvenliği için Soğuk Savaş döneminde Almanya’nın rolü neyse, Türkiye de bugün için odur” demişti.

Türkiye, bir cephe sınırı ülkesi ve o cephe sınırı artık Avrupa değil, bu cephe sınırı artık Ortadoğu’da. Bence, Türkiye, hem gerçek hem de simgesel anlamda benim ülkem için olmazsa olmaz derece önemli bir Avrupa müttefiki. Son on yılda Amerikan stratejik düşüncesinde en önemli değişim bu oldu. Sadece Avrupa’nın ve problemlerinin üzerine yoğunlaşmaktan uzaklaştık. 20’nci yüzyıldan bugüne değin Avrupa’daki aşılması gereken zorluklar ülkemiz için, bu şehirde tek odak noktası olduysa, 21’inci yüzyılda Ortadoğu problemleri ve aşılması gereken zorluklar da, aynı şey olacak. Irak hakkında ne yapmak gerektiğini, Irak’taki Amerikan müdahalesi hakkında ne yapmak gerektiğini, İran Hükümeti’nin nükleer bir güç olma isteğinden nasıl alıkonulacağını, İran’ın bize ve dostlarımıza saldıran Ortadoğu’daki neredeyse tüm teröristlere silah ve kaynak sağlamasını nasıl engelleyeceğimizi, İsrail’i, ılımlı Filistinlileri ve Arap devletleri konularını biz Amerikalılar politik kampanyalarımızda tartışaduralım.

İsrail’in kuruluşunun üzerinden geçen hafta ilan edildiği gibi 60 yıl geçmesine rağmen, İsrail ve Filistinliler barışamadı. İsrail güvenliğe, Filistinlilerse hak ettikleri bir eve ve “bizim” diyebilecekleri bir vatana sahip değil. İsrail, Arap Dünyası’nın büyük bölümü ile barışçıl ilişkiler içinde değil. Amerikan stratejik düşüncesinin en önünde tüm bu

sorunlar, iyisiyle kötüsüyle Güney Asya'daki fırsatlar ve tabii ki Çin'in yükselişiyle bunun Uzakdoğu'da stratejik istikrar açısından ne demek olduğu yer alıyor.

Amerikan dış politikası buraya doğru gidiyor ve eğer bu gerçekten böyleyse ki, ben öyle olduğuna inanıyorum, o zaman Türkiye'nin bizim için eşsiz derecede önemli bir dost ve ortak olacağını savunmamız lazım geldiğini düşünüyorum. Ben de burada bu sabah bunu yapıyorum.

Söylediğim gibi, modern Ortadoğu'da az evvel adını verdiğim Irak, İran, Suriye ve İsrail gibi ülkelerle ilişkisini güçlendirmiş tek ülke Türkiye'dir. Türkiye'nin önemi apaçıktır. Daniel ve Strobe'un da bahsettiği gibi Türkiye'nin Balkanlar, Karadeniz, Kafkaslar, Güney ve Orta Asya'daki açık etkisi, coğrafi yerinin bir işlevidir. Amerika Birleşik Devletleri, dünyanın bu bölgesinde kendine askeri ortak olarak Türkiye'yi görüyor. Başkan Clinton, 1990'larda Türkiye ve diğer Avrupalı müttefikleriyle birlikte cesurca Bosna ve Kosova'daki barışı güven altına alırken, son birkaç ayda Türkiye ile birlikte Kosova'nın bağımsızlığını desteklerken, Rusya'nın gözdağı vermesinden uzak Gürcistan'ın gerçek ve etkin bağımsızlığı için çalışırken, son olarak Afgan halkının ve hükümetinin Taliban ile El-Kaide'nin çıkarıcılığından kendini korurken; politik, askeri ve ekonomik olarak birlikte hareket ettik.

Bence 2008'de büyük bir olasılıkla en önemli uluslararası konu haline gelen enerji konusunda, Türkiye aynı zamanda öncü oyunculardan biri olacak. Türklerin ve Amerikalıların, Rusya'nın petrol ve gaz kaynakları ile Batı Avrupa'daki boru hatları üzerindeki hâkimiyetini önlemek konusunda ortak çıkarları var. Bakü-Tiflis-Ceyhan Boru Hattı'nda ve şimdi de Türkiye-Yunanistan-İtalya Boru Hattı'nda memnuniyet verici şekilde görüldüğü üzere, Türkiye, Hazar Bölgesi'nden Avrupa'ya giden petrol ve doğalgaz ihracatının giriş kapısı. Son olarak, Türkiye normatif hatta varoluşsal bir nedenle çok önemli. Türkiye, birçok açıdan dünyadaki en başarılı Müslüman ülke ve bu açıdan hafife alınmaması gerektiğini düşünüyorum.

Dünyadaki tüm Müslüman ülkeler arasında, Türkiye'nin gelişimi; Mustafa Kemal Atatürk'ün olağanüstü öngörüsü ve liderliği zamanından beri dikkate değer oldu. Atatürk, birçok Avrupa ülkesinden önce kadınlara politik haklarını verdi. Atatürk, Sabancı Grubu'nun çok iyi temsil ettiği ekonomik rönesansın yolunu açtı. Atatürk, Türkiye Cumhuriyeti'ni laik bir demokrasi olarak kurdu. Şimdi Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın başını çektiği başka bir Türk lideri neslinin, demokratik, serbest piyasa yanlısı, laik ve küresel dünya ile bütünleşmiş bir ülkenin 21'inci yüzyılda başarılı olabileceğini, hem de bazı durumlarda şahane bir şekilde başarılı olabileceğini gösteriyor.

Bu anlamda Başkan Bush ve Başkan Clinton'ın, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne kabul edilmesine dair, son on yıldır Avrupalı ve özellikle Batı Avrupalı dostlarımızla tartışmakta ne kadar haklı oldukları konusunda hiç şüphem yok. Türkiye, Avrupa Birliği'ne tam üye olduğunda, Avrupa Birliği tarihinde ilk defa Avrupa'yı hem coğrafi olarak hem de demokratik değerler açısından birleştirmiş olacak. Türkiye olmadan, Avrupa, modern tarihinde benzersiz bir fırsatı kaçırmış olacak. Avrupa Birliği'nin; Türkiye'nin, Avrupa ve Asya arasında ve Avrupa halkları ile Ortadoğu halkları arasında, hem gerçek hem de simgesel bir köprü olmasının yararlarını görmesi gerekir.

Eğer Türkiye'nin Amerika için öneminde hemfikirsek, o zaman Türkiye ve Amerika'nın, Irak Savaşı'nın Mart 2003 tarihinde başlamasından beri zayıflayan ortaklık ve müttefikliklerini yeniden inşa etmeye çalışması gerekiyor. Umarım Türkler ve Amerikalılar, savaş ve barış konusunda meşru bir düşünce veya strateji ayrılığının aramızı açmasına ve son 50 yıllık ilişkimizdeki en kötü noktaya gelmesine, bir daha asla müsaade etmememiz gerektiği konusunda hemfikir olur.

2003 baharında olan buydu, hemen ardından daha seyrek konuştuk, gelişigüzel işbirliği yaptık ve zaman zaman güvensizliğe varan bir yabancılaşma noktasına ulaştık ki; bu iki tarafa da leke sürdü. Neyse ki, 2007'de birlikte kazdığımız bu diplomatik çukurdan çıkmaya başladık. İlişkimizi dirilttik ve hepsi PKK ile başladı. Biz Amerikalılar PKK konusunun sadece Türk Hükümeti değil, Türk halkı için de ne kadar acı verici, duygusal ve önemli bir konu olduğunu biliyorduk. Başkan Bush'un son altı aydır, Başbakan Erdoğan'a verdiği söze sadık kaldığına inanıyorum. Amerika Birleşik Devletleri Türkiye'ye; hem Türkiye içinde, hem de Türk-İrak sınırındaki savaşına, benzeri görülmemiş destek verdi. Bence; Başkan Bush ihtiyacı olan bu zamanda Türkiye'ye destek olarak kararlı ve azimli davrandı ama Sabancı'daki öğrenci ve öğretim üyelerinin bu konuda hemfikir olup olmadıklarını öğrenmeyi çok isterim.

Amerika Birleşik Devletleri'nin Türk ordusuna azımsanmayacak miktarda yardım gönderme kararı bu ilişkiyi daha iyiye dönüştürmeye başladı. Böylece, Amerika Birleşik Devletleri, Türk Hükümeti ile bölgesel Kürt otoriteleri de dâhil Irak hükümetlerinin, oradaki terörü azaltmak adına işbirliği yapma yolunu bulacağını ve bir noktada askeri operasyon yapmaya gerek kalmayacağını umut ediyor. Çünkü sonuçta barış ve istikrar kadar, adalet de, Türkiye ve Irak ortak bir payda için çalıştığında ve barışçıl bir söylem PKK'nın uyguladığı şiddet, terör ve karşı saldırının yerini aldığı anda ortaya çıkabilir.

2009'u ve yeni bir Amerikan yönetimini beklerken, Türk-Amerikan ittifakının iyileşmesinin en önemli önceliklerden biri olması gerektiğine inanıyorum. Bunu aklımızda tutarak ve diplomasinin çift yönlü bir yol olduğunu da unutmuyarak, son aylarda alınan mesafenin hızlanması ve devamı için her iki hükümete de şu önerileri sundum.

Amerikan halkı tarafından kim seçilirse seçilsin, hem Türkiye ile ittifakımızın öncelikli olduğuna hem de Amerika Birleşik Devletleri'nin, Türkiye'yi bazı çok belirli alanlarda desteklemeye hazır olduğuna inanması gerekiyor. Bence, biz Amerikalıların yapması gerektiğini düşündüğüm şey şöyle: Öncelikle bir sonraki Amerikan Başkanı çok basit bir seçim yaparak, Türkiye'nin Avrupa'daki diğer ortaklarının genellikle bugüne kadar yaptığı gibi kenarda oturmamalı ve Türkiye'nin PKK'ya karşı mücadelesine destek vermeye devam etmeli.

İkinci olarak, yeni Amerikan Başkanı; Başkan Bill Clinton ve George W. Bush'un yaptığı gibi, Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği arzusuna, azimle ve tartışma götürmeyecek şekilde destek vermeyi sürdürmeli. Amerika'nın Avrupa'daki güçlü dostları Almanya Başbakanı Angela Merkel ve Fransa Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy'nin Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye bağlılığını yavaşlatmış ve zayıflatmış olmasını tuhaf buluyorum. Ülkemizdeki herhangi bir yönetimde, Başkanımız; dünyanın geri

kalanına önceliklerimizle ilgili hangi sinyallerin gönderileceğinin en zorlu kararlarını vermek zorunda kalır. ABD-Avrupa ajandasındaki yüzlerce konunun arasında, bir sonraki Amerikan Başkanı umarım Almanya ve Fransa'ya, Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne kabulünün Amerikan önceliklerinin en üst sıralarında olduğunun sinyalini verir. Başkan Obama, Başkan Clinton veya Başkan McCain'ın, Merkel ve Sarkozy'ye vereceği mesaj şu olmalı: Eğer, Avrupa Türkiye'ye kapılarını kapatırsa ve Türkiye'nin haklı Avrupa Birliği arzusunu amacından saptırırsa, bu çok büyük, stratejik ve tarihsel bir hata olacaktır.

Üçüncü olarak, Türk iç politikasına kendimizi karıştırmadan, gelecek için modern, demokratik, laik ve halk önderliğinde bir Türkiye'ye olan inancımızı açıkça ortaya koymaya devam etmeliyiz. Son on yıllarda Türkiye'nin bu tür hükümetlerin altında gösterdiği müthiş gelişmeye bakın. Ben, Amerika'nın bu şekilde durması gerektiğini düşünüyorum. Tartışmadan ve saha kenarından konuşmadan, birçok Türk'ün Türkiye için ileriye dönük talebinin modern, laik, demokratik ve halk önderliğindeki bir hükümet olduğuna, Amerika'nın, dost ve ortak olarak destek vermesi gerekiyor.

Şimdi; Türkiye de Amerika Birleşik Devletleri ile birlikte, ilişkimizin sağlığından sorumlu. Bu bağlamda, Amerikan Başkanı'nın da Türk liderlerden, şunları bekleyebileceğini umuyorum. Öncelikle, Türkiye NATO içindeki en büyük ordulardan birine sahip, bu ordu aynı zamanda en az reform görmüşlerden biri, bunu saygıyla söylüyorum; birçok NATO üyesi Avrupa ülkesinin ordusu gibi konuşlandırılma kabiliyeti en sınırlılarından biri. Türkiye'nin Afganistan'daki misyonda daha fazla sorumluluk almasına ihtiyacımız var. Türkiye'nin; özellikle kara ve hava kuvvetleri başta olmak üzere askeri gücünün esnekliğine ve sürdürülebilirliğine daha fazla yatırım yapmasına ihtiyacımız var. NATO'nun, Balkanlar ve Afganistan'da son zamanlardaki bazı acı deneyimlerden öğrendiği üzere; hepimizin askeri güçlerimizi modernleştirmek için çok daha fazla şey yapması gerekiyor.

Türkiye'nin bu çabadaki öncülüğünün, Batı Avrupa'daki müttefiklerimizin de aynı sorumluluğu alması konusunda, çok yararlı olacağını düşünüyorum. Türkiye'nin çok başarılı olduğu bir alan; NATO ittifakının liderleri içinde Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'nın büyük bir yüzdesini ulusal savunmaya ayırmasıydı. Bu açıdan, Türkiye'nin Almanya, İtalya, İspanya ve Fransa gibi Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'nın yüzde 1,2 ila 3'ü arasındaki bir oranı savunmaya harcayan hükümetler için olumlu bir askeri örnek olacağını düşünüyorum. Türkiye'de bu oran yüzde 3'ün çok üstünde.

İkinci olarak; hükümetteyken ve özellikle müsteşarlık görevindeyken, Türklerin bana sık sık hatırlattığı gibi ülkelerinin, Ortadoğu üzerinde azımsanmayacak bir etkisi var. Doğru, bu kesinlikle doğru. Türkiye'nin bu etkiyi bugüne kadar yapmış olduğundan daha dosdoğru ve etkin olarak özellikle, İran ve Suriye üzerinde göstermesini isterdim. Türk Hükümeti'nin Şam ve Tahran'daki zor rejimlerle doğrudan doğruya konuşabilmesi şüphesiz yararımıza olacaktır. Türkiye'nin şu anda; boyun eğmeyen ve zor bir İran Hükümeti'ne karşı Rusya, Çin, İngiltere, Fransa, Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin önderliğinde yürüttüğü yaptırım uygulama çabalarına katılmasının olağanüstü yardımı olacaktır. Suriye'de; Şam'ın, Lübnan'da Hizbullah'a verdiği hükümet desteğinin, Türkiye ile ilişkilerini etkileyen sonuçları olacağını, sadece

Riyad, Washington ve Avrupa başkentlerinden değil, Ankara'dan da duyması gerekiyor.

Son olarak; Türkiye'nin birçok sınır komşusuyla ilişkilerinin etrafındaki hassasiyetleri ve tarihsel mirası çok iyi anlasam da, Cumhurbaşkanı Gül ve Başbakan Erdoğan'ın daha istikrarlı ve gelecek vaat eden bir bölge yaratmak adına atabileceği adımlar olacağını düşünüyorum. Örneğin, Ermenistan konusunda cesur bir açılım yapılabilirse, benim değerlendirmelerime göre, Ermenistan Hükümeti ve halkı da bu jسته olumlu tepki verecektir.

Ekümenik Patrik Bartholomeus'a el uzatarak Heybeliada Ruhban Okulu'nun yeniden açılmasına karar verilebilse, bu iyileştirici, Türkiye'de İstanbul'daki Ortodoks Hristiyan cemaatle Türk Hükümeti arasındaki yanlış anlaşmaları düzeltici ve aynı zamanda çok adaletli bir karar olur. Geçen yıl İstanbul'da Patrik hazretleri Bartholomeos'un ofisindeyken, Atatürk'ün ofiste duran bir fotoğrafıyla ilgili yorum yaptım. Patrik de bana bir Türk vatandaşı olarak, Türk devletine sadık olduğunu hatırlattı. Bu, biz Amerikalıların, aşılabileceğine ve aşılması gerektiğine inandığı bir sorun.

Eğer Türkiye; Yunanistan, Kıbrıs Cumhuriyeti ve Kıbrıs Türk otoriteleriyle beraber çalışabilirse, 2008, on yıllardır süren Kıbrıs anlaşmazlığında bir atılım yılı olabilir. 2009 da, o zaman Kıbrıs sorununun tamamen çözüldüğü yıl olacaktır. Bunu söylemem sizi şaşırtıyor olabilir. On yıllarca süregelen Kıbrıs sorununun uzunluğunu, zorluğunu ve çetrefillliğini göz önüne aldığınızda, söylediklerimin biraz olumlu ve iyimser olduğunu düşünebilirsiniz. Evet, uluslararası politikada bazen büyük hayaller kurmamız gerekir.

Son 20 yıldır neredeyse imkânsız şeylerin başarılabildiğine şahit olduk. Doğu Avrupa'da komünizm yıkıldı ve 350 milyon Avrupalı 1989, 1990 ve 1991'de özgürlüğüne kavuştu. Varşova Paktı'nın yok oluşunu, Güney Afrika'daki kötü Apartheid rejiminin sonu izledi. Kuzey İrlanda'ya barış geldi, Bosna ve Kosova'daki savaşlar sonlandırıldı, oralara da barış geldi. Kıbrıs'ın ayrılığının sonsuzluğa teslim edilmesi bana kalırsa kabul edilemez ya da günümüzde bu duruma hoşgörü gösterilemez. Türkiye'nin de Kıbrıs sorunu konusunda barış, adalet ve nihai çözüm çağrısına katılması gerekiyor. Tabii, barış sağlamanın sadece ne tek başına Türkiye'nin, ne Yunanistan'ın, ne Kıbrıs Cumhuriyeti'nin, ne de Kıbrıs Türk otoritelerinin tasarrufunda olmadığını kabul etmek gerekiyor.

Bayanlar, baylar: Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye; bu uzun soluklu arkadaşlığımızda ve ilişkimizde olağandışı zor bir zamanın üstesinden geldi. Artık bu ittifakı diriltmenin zamanıdır. Türkler; Amerika'ya; hem şu anki, hem de gelecek yönetime; bu ittifaka inanmak ve PKK'ya karşı mücadeleye destek olmak konusunda güvenebilir ve Türkiye'nin yerinin Avrupa'nın geleceğinde yattığına dair devam eden güçlü inancımıza da itimat edebilir. Umuyorum, biz Amerikalılar da karşılığında; Ortadoğu'nun son derece problemlili bir bölgesine barış ve istikrar getirme çabalarına katılan, cesur ve yaratıcı bir Türk diplomasisi sayesinde bu bölgeyi dönüştürecek, devamlı bir Türk mücadelesi göreceğiz. Karamsar değilim, aslında bu ilişkinin geleceği hakkında iyimserim. Türklere, Türk halkının enerjisine, Türk halkının vatanseverliğine ve Türk halkının kurduğu, en iyi günlerini henüz görmediğimize inandığımız bu olağanüstü başarılı ülkeye hayranım.